

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rvperti Abbatis Monasterii Tuitiensis, ordinis sancti
Benedicti, Theologi antiqui ac plane clarissimi, in Cantica
Canticorum de incarnatione Domini commentario[rum],
libri VII**

Rupertus <Tuitensis>

[Köln], 1527

VD16 B 3703

En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel.
Vniuscu iusque ensis superfœmur suum propter timores nocturnos

urn:nbn:de:hbz:466:1-34445

ualde solitariū. Si em̄ uera cuiusq; humilitas etiam inter turbas pōt esse solitaria, ita uidelicet ut in nullo alio prater quā in deo spem habeat, quemadmodū Hester, cū esset regina, ueraciter tum dicebat: Domine mi, qui rex noster es solus adiuua me solitariam, & cuius prater te nullus auxiliator est alius, quanto magis tu uera aut solitaria & quasi in deserto eras, quæ uirum non cognoscebas, nec cognoscere cupiebas, & ab illo, cui desponsata fueras, pene fuisti deserta, non quia sanctus angelus, qui te solitariā inuenerat, solitariam salutauerat, te cōmendat & filium tuum, qui quasi pupillus in hoc seculo nasciturus erat. Digna ergo exclamatio, digna admiratio. Quæ est ista, quæ talis ascendit per desertū siue de deserto? Vere mirabilis, & illi multū dissimilis, quæ descendit per Paradisum, cecidit de Paradiso: nō gracilis per humilitatē, sed nimis grossa & rigida per mentis tumorem. Propterea uultis scire, quā magna fuerit cura altissimo de ista quæ de superbis non curat?

Math. I.

¶ In lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel. Vnius cuiusque ensis supercœmur suum propter timores nocturnos

¶ Quis em̄ est lectus uere & ueri pacifici regis Salomonis, qui inter nos & dñm pacē cōposuit? nisi illa in quo diuina natura humanā sibi ueritatem cōiunxit. Et q̄s ille est nisi uterus tuus dilecti dilecti, uterus uirginalis, ibi namq; diuinitas uerbi dei, uerbu deus lese cōclusit, & hūanā naturā, de tua carne formatā, sibi in unitate psonæ inmiscuit (parabiliter

Lectulus Salomonis uterus Mariæ,

Pfal. 18.

Cur nunc
non est u-
sus gladij,
ut antiquus

Matth. 26
Marci. 15.

Ge. 12. 22

coniunxit, & ecce sponsus, id est carnem nostrā cum anima rationali habēs deus, sponsus inquit deus & homo Christus, sicut canimus in Psalmo, & ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo. Quomodo talem tanti Salomonis lectulum sexaginta fortes ambiunt. Vel qui illi sexaginta fortes sunt? Magnum & mirum mysterium, audituq; & scitu dignum: sed prius est aliquid quarendum. ¶ Cur sancti patres gladios habuerint, aut cur gladijs licito usi sunt? Hodie uel hoc tempore ex quo euangelium effulsit, ex quo ille spōsus de thalamo suo processit, sanctis ad perfectionem tendentibus non conceditur usus gladij. Conuerte gladium tuum in locum suum, ait idem sponsus Petro qui fortiter ac fideliter pro illo zelabatur, & quod unū dixit, omnibus dixit: ut post tempus belli tempus pacis nūc esse sciamus: Quare istud? Quam ob causam tunc fuit tempus belli, & nūc est tempus pacis? Videlicet quia radicem siue arborē bonam, quā erat genus Abrahæ ad quem primum beati seminis repromissio facta fuerat, diabolus per Barbaricos gentium uel regum impiorum, gladios excidere atque extirpare uolebat, unde sacræ historiæ plenæ sunt. Idcirco tempus belli, tūc erat idcirco materialibus gladijs tūc opus erat ut defensaretur genus Abrahæ, ut defensaretur radix Iesse, defensaretur inquam atq; protegeretur genus & radix Dauid, donec tu beata uirgo naceris, lectulus (ut iam dictum est) ueri Salomonis. O igitur uerum & bonum consilium, quod lectulum Salomonis sexaginta fortes ex fortissimis Israel ambierunt. Et qui fortes uel fortissimi illi

COMMENTARIORVM LIB. III. 41

sunt uel fuerunt? Numeremus illos omnes, qui pro defensione spei uel expectatiōs Abrahæ gladijs laudabiliter uisi sunt cum prophetis, quorum libri extant, quicq; contra gladios materiales regum impiorum, gladium spiritualem, gladium uerbi dei, non solum loquēdo, uerum etiam scribendo euaginauerunt, & sexaginta fortes sunt. Primus Abrahā fortissimus, gladio accinctus, sicut probatum est in illis de quibus prædam reduxit, & Loth filium fratris sui liberauit de quatuor regibus. Secundus Isaac paterno gladio saccratus, & deinde potentia plus quam regia clarus, ita ut diceret ei rex Abimelech, recede a nobis quia potentior nostri factus es ualde. Tertius Iacob, & ipse fortis i gladio, sicut testatur ipse Ioseph, loquens filio suo: Do tibi partē extrā frēs tuos quā acquisiui in gladio & arcu meo. Quartus idem Ioseph, potentia regis potēs, quasi rex uel regis pater. Quintus, Moyses, sextus Aaron, septimus Phinees, octauus Iesue, nonus Caleph filius Iephone: Deinde duodecim iudices, & iudicauerunt & liberauerunt Israel, & sunt uiginti & unus. Vicesimus secundus Samuel, uicesimus tertius Dauid, uicesimus quartus Helias, uicesimus quintus Helizæus, uicesimus sextus Ioiada pontifex clarissimus, & domini benedictus, uicesimus septimus. Zacharias filius eius, qui cultum Baal, quem Helias & Helizæus exterminauerunt de Samaria per manum Iheu, Iezabel interfecta, deleuerunt de Iuda & de Hierusalem, occisa Athalia filia eius impiissima. Vicesimus octauus rex Ezechias, uicesimus nonus rex Iosias, tricesimus propheta nobilissimus E-

Gen. 14

Gen. 26

Gene. 48.

Gene. 41.

Judic. 3

1. Regū. 7

2. Par. 25.

4. Reg. 9.

RVPERTI IN CANT. CAN. CA. III.
saias. Post istos duodecim propheta, quorū libri
extant, qui & minores dicuntur, & fiunt quadra-
gita duo. Quadragesimus tertius Hieremias, qua-
dragesimus quartus Ezechiel, q̄dragesimus quin-
tus Daniel, & cū eo tres socij eius Ananias, A-
zarias, & Misahel, & fiunt quadraginta octo.
Quadragesimus nonus Esdras, quinquagesimus
Neemias, quinquagesimus primus Zoro-
babel, quinquagesimus secundus Iesus sacerdos
magnus filius Iosedech in reuersiōe captiuitatis
& reedificatione ciuitatis uel tēpli. Quinquage-
simus tertius cū regina Hester Mardocheus, q̄
ambo, iure, pro uno reputatur q̄a regalis digni-
tas siue sublimitas Hester fuit Mardochei gladi-
us. Quinquagesimus quartus Mathathias, quin-
quagesimus quintus Iudas Machabæus. Post il-
lū Ionathas et Symon duces alter post alter suc-
cesserunt, & deinde Iudas & Ioannes, q̄ & Hir-
canus filij Symonis, nouissimi contra Pardum, i.
regem Græcorū præliati sunt & fiunt quinquage-
sintanouem. Quibus adde hunc ipsum, per quē
spiritus sanctus hæc locutus est regem Salomo-
nem, & fiunt sexaginta. Nam Iosaphat rex fue-
rat quidem de fortibus, sed non de fortissimis I-
rael, quia impio præbuit auxilium, & his qui o-
derunt dominum amicitia iūctus est per Atha-
ham filiam Iezabel uxorem filij Iorā, quæ cul-
tum Baal introduxit in Hierusalem & omnem
impietatem, propter quam necessarij fuerūt gla-
dij fortissimorū Irael. Omnes tenentes gladios,
& ad bella doctissimi. Vere tenentes & iure te-
nentes gladios, tam sacerdotes, q̄ reges, tam pa-

Danie. 3

3 Re. ulti.
2 Para. 20

COMMENTARIORVM LI. III. 42.

triarcha, q̄p̄ duces, tam prophetæ, q̄p̄ iudices, si
 rationem temporis supradictam rite cōsideres.
 Nondum enim processerat sponsus de thalamo
 suo, & ad hoc laborabat diabolus per satellites
 & comministros suos, reges Aegyptios, reges
 quoque Israeliticos scissos a domo David, reges
 Assyrios siue Babylonios, reges Persicos siue
 Mœdos, reges Græcos siue Macedonicos: labo-
 rabat (inquam) & laborauerat atque contende-
 rat diabolus serpens antiquus oblistere uolens
 dei proposito, ne impleretur promissio, ne collo-
 careretur hic lectus siue thalamus, ne esset unde
 nasceretur hæc beata & dilecta uirgo, de cuius
 utero procedere oportebat dilectum tanq̄ spon-
 sum de thalamo suo. Isti erant timores nocturni
 quos dicit hoc modo, uniuscuiusque ensis super
 femur suum propter timores nocturnos.

Hinc uere ad bella doctissimi, q̄a cur bellaret
 cām præ oculis habebant huiusmodi. Et reuera
 pro causæ huius consideratione, percutiendo &
 occidendo impios, iuuat & delectat siue Heli-
 am siue quemlibet alium prophetam aut sacer-
 dorem audire dicentem: Maledictus qui retra-
 hit gladium suum a sanguine, quia uidelicet ille
 erat sine zelo iustitiæ. Miræ spectaculū, quia cū
 hæc diceret ille realis siue tēporalis rex SALO-
 MON, habebat & ipse sexaginta fortes ambi-
 entes lectum suum, id est, pacatissimum & quie-
 tissimum regnum suum. Nam de patre suo Da-
 uid sibi relictos habebat fortes triginta & septē
 quorum primus ELEAZAR filius patris Da-
 uid Ahoi, nouissimus scribitur Vria Ethæ 9. Et q̄

2. Reg. 23

RVP. IN CAN. CAN, CA .III.
dem mystica lrā sic se habet; Eleazar inter tres
fortes, & Abisay frater Ioab, filius Saruia, prin-
ceps erat de tribus, & hæc fecit Banaias filius Io-
iada, & ipse nominatus inter tres robustos, qui
erant inter triginta nobiliores, tanquam ad my-
sterium intendens eorū, qui propter fidem trini-
tatis agonizaturi erant, quasi distinctis ordinib.
secundum triginta & tres, qui uterq; numerus
ternarius est, alter singularis, alter decenus, sed
in summa omnes triginta septem sunt. Quibus
adde principes undecim, quos habebat rex Salo-
mō, regnās super oēm Israhel, & duodecim præ-
fectos qui præbebant annonā regi, & domui e-
ius, quos omnes, uidelicet & principes & præfe-
ctos, suis ex nominibus scriptura cōmemorat,
& fiunt sexaginta, excepto quod Banaias filius
Ioiaðæ, uir fortissimus & magnorū operum, hoc
pacto bis nominatur. Illi sexaginta fortes ex for-
tissimis Israhel, tam uirtute animi quam corpo-
ris fortitudine, tūc tēporaliter ambierunt lectū
id est, tutati sunt quietissimum regnum Salomō-
nis temporalis, & sicut in cæteris laudabilibus,
atq; memorabilibus, quæ gessit idem Salomon
ita & isto numero fortium magnum sacramen-
tum, perpulchrum rex sapiētissimus prospexit
mysterium, de quo iam pro posse dictum est. Et
tunc quidem gladij (sicut iam dictū est) necessa-
rii fuerunt: nunc autem sola necessaria sunt testi-
monia scripturarum, & ipsæ inter eosdem gla-
dios diuinitus prouisæ sunt, ut tunc conderetur
quæ nunc in suo tempore legerentur, quas legē-
tes atq; credētes uitam in ipsis haberemus. Vñ
de protinus sequitur,